

Zaaknummer : 01065170
Ons Kenmerk : ODH783804
Datum : 5-9-2023

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 17 maart 2023 hebben wij de ontvangst geregistreerd van een aanvraag om ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van bodemsaneringswerkzaamheden en nieuwbouw aan de Persoonshaven 900 te Rotterdam en is aangevraagd namens Stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepaling zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 juni 2023 tot en met 31 december 2025.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te **verlenen** aan Stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas;
- II. de in het vervolg van dit besluit opgenomen voorschriften te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag en de aanvullende gegevens van 22 augustus 2023 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met 31 december 2027.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Bijlagen:

- I. Locaties aangetroffen nesten in 2021
- II. Het compensatieplan voor het vervangend groen

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
  - a. de start van de werkzaamheden te melden (startmelding);
  - b. het ecologisch werkprotocol op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
  - c. relevante wijzigingen in de uitvoering één maand van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen;
  - d. de datum van beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Bovenstaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna'. De meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.

- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden die betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het rapport 'Activiteitenplan voor ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming' van 24 februari 2023 en de aanvullende gegevens van 22 augustus 2023. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
  - a de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
  - b de aanduiding van de locatie van het plangebied;
  - c de uit te voeren werkzaamheden;
  - d de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
  - e de mitigerende en compenserende maatregelen;
  - f de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt;
  - g het logboek van de ecologische begeleiding dat door de deskundige wordt bijgehouden.
- 3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol inclusief het logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen, mits leesbaar, digitaal worden getoond.
- 4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de huismus.

---

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

Een ecologisch deskundige is iemand die ecologisch advies geeft of werkzaamheden begeleidt op het gebied van leefgebieden en/of (beschermd) soorten. Hij of zij heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis, voortkomend uit een afgeronde mbo-, hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt Nederlandse ecologie.

De ecologisch deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek uit te kunnen voeren en advies te kunnen geven. Hij of zij:

- (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van (beschermd) soorten;
- heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeks- en monitoringsmethoden;
- kan resultaten onderbouwd rapporteren en ecologische werkprotocollen uitwerken;
- kan ontheffing aanvragen opstellen of daarbij ondersteunen;
- kan anticiperen op en heeft voortschrijdend inzicht in het uitvoeren van ecologisch werk in de praktijk. (inclusief vrijstellingen en gedragscodes);
- kan specifieke ecologische maatregelen toepassen en begeleiden;
- zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam bij Nederlandse natuurorganisaties, (semi)overheidsinstanties en/of een ecologisch adviesbureau dat bij voorkeur is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

- 5 De ontheffinghouder dient, met inachtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'Activiteitenplan voor ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming' van 24 februari 2023 en de aanvullende gegevens van 22 augustus 2023.
- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 7 Tijdig, uiterlijk één maand voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen worden uitgevoerd, dienen deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.
- 8 De details over de plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Deze meldingen dienen te worden gedaan:
  - a voor tijdelijke voorzieningen: uiterlijk twee weken na het verzenden van deze ontheffing;
  - b voor permanente voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

Specifieke voorschriften

- 9 Het ongeschikt maken van de huismusnestlocaties dient verricht te worden buiten het broedseizoen van de huismus die loopt van 1 maart tot en met 31 augustus en buiten koude perioden (gedefinieerd als perioden met gedurende 3 tot 5 dagen aanhoudende (nacht)vorst). Indien sprake kan zijn van late vervolglegels (ter beoordeling van de ecologisch deskundige (voorschrift 4) dient ook de maand september te worden ontzien. Indien er nesten in gebruik zijn, dient het ongeschikt maken plaats te vinden nadat de vogels de nestlocaties uit eigen beweging hebben verlaten.
- 10 De effectiviteit van het alternatieve essentiële leefgebied voor de huismus dient te worden gemonitord door de deskundige op het gebied van de huismus, zie voorschrift 4. De monitoring dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen het meest recente Kennisdocument Huismus (Bij12). Uit deze monitoring moet blijken of het vervangend groen dezelfde functies vervult voor de huismus als welke het huidige essentiële groen vervulde: slaapplek, dekking, foerageergebied, en mogelijk nestplek. Met betrekking tot deze monitoring gelden de volgende voorwaarden:
  - a De effectiviteit van het vervangend groen dient hierbij het eerste jaar nadat het huidige essentiële leefgebied niet meer beschikbaar is te worden onderzocht tussen 1 april en 15 mei. Dit dient te worden onderzocht middels één bezoek tijdens de ochtendpiek en één bezoek rond zonsondergang of rond zonsopgang in het kader van slaapplekken.
  - b De resultaten van de monitoring dienen vóór 1 januari het opvolgende jaar na ieder onderzoek te worden aangeleverd in een monitoringsverslag bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. In deze rapportage moet zijn opgenomen:
    - (a) de data, tijden en weercondities van de veldbezoeken, wijze waarop de monitoring heeft plaatsgevonden, wie de veldbezoeken heeft uitgevoerd en de waarnemingen die zijn gedaan per veldbezoek;
    - (b) een heldere conclusie over de effectiviteit van het vervangend groen in het vervullen van elk van de functies;
  - c indien blijkt dat het vervangend groen niet afdoende is en aanwijsbaar is toe te schrijven aan het uitblijven van de effectiviteit van het vervangend groen dient een plan van aanpak te worden aangeleverd bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid met daarin een voorstel voor extra maatregelen en/of optimalisatie;

- 11 De permanente inbouwstenen dienen te voldoen aan de formaatvereisten zoals gesteld in het meest recente Kennisdocument Huismus (BIJ12).
- 12 Zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen moeten functioneel zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Dit houdt in dat de voorzieningen minimaal één keer per jaar gecontroleerd dienen te worden op functionaliteit en dat- indien nodig -de functionaliteit van de voorziening hersteld wordt. Het controleren op functionaliteit dient uitgevoerd te worden buiten de broedperiode van de huismus. Bovendien moeten de tijdelijke nestkasten zich te allen tijde buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden te bevinden.
- 13 De tijdelijke voorzieningen mogen pas verwijderd worden wanneer de gewenningsperiode, van drie maanden, in acht is genomen en de permanente voorzieningen functioneel zijn. De verwijdering dient begeleid te worden door een ecologisch deskundige (voorschrift 4). Indien blijkt dat de tijdelijke voorziening in gebruik is genomen, mag deze uitsluitend verwijderd worden buiten de kwetsbare periode van de soort en nadat door de deskundige is vastgesteld dat de voorziening is verlaten.

Aanwijzingen voor gebruik

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht zoals bedoeld in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Indien de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde, dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 17 maart 2023 hebben wij de ontvangst geregistreerd van een aanvraag om ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van bodemsaneringswerkzaamheden en nieuwbouw aan de Persoonshaven 900 te Rotterdam en is aangevraagd namens Stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus.. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepaling zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 juni 2023 tot en met 31 december 2025.

Bij de aanvraag zijn de volgende, voor dit besluit relevante, documenten toegevoegd:

- Activiteitenplan voor ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming, Sweco Nederland B.V., projectnummer: 51011794, 24 februari 2023 (ODH635951);
- Resultaten nader onderzoek leefgebiedsfuncties huismus, Royal HaskoningDHV Nederland B.V., referentie: BG7020TPRP2206161430, 28 juni 2022 (ODH635953);
- Soortgerichtonderzoek naar de huismus en vleermuizen aan het GOS Feyenoord te Rotterdam, Sweco Nederland B.V., referentienummer: NL21-648800269-6658, 6 oktober 2021 (ODH635954);
- Quicksan herontwikkeling Mallegatpark Rotterdam, Royal HaskoningDHV Nederland B.V., referentie: BG7020WATRP2106291435, 26 juni 2021 (ODH635952);
- Plan van aanpak huismus voor Persoonshaven 900 te Rotterdam, Sweco Nederland B.V., projectnummer: 370575, 15 oktober 2021 (ODH635954);

Op 9 juni 2023 hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:

- Verzoek om beoordeling bodemrapport Persoonshaven 900 Rotterdam, DCMR Milieudienst Rijnmond, kenmerk: 1867870, 16 januari 2023 (ODH717297).

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze aanvraag.

Omdat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 15 augustus 2023 verzocht om aanvullende gegevens.

Op 22 augustus 2023 hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:

- Beantwoording aanvullende vragen zaaknummer 01065170, Sweco, Document referentie: Document3, 22 augustus 2023(ODH795796).

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 27 maart 2023 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.1 en 3.3 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De huismus is een van nature in Nederland in het wild levende vogel en beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

Op grond van artikel 3.3, vierde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort.

Beoordeling

Aanvraag

Stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas is voornemens om de meidoornhaag aan de Persoonshaven 900 te Rotterdam te verwijderen en de bodem te saneren ten behoeve van nieuwbouw. De werkzaamheden staan gepland te starten op 1 september 2023 en duren naar verwachting tot uiterlijk eind 2026. Gezien de mogelijke uitloop van de werkzaamheden wordt een langere ontheffingsperiode aangehouden.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2021 en 2022 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de huismus binnen het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd volgens het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017 en 2022). Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de huismus in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

De huismus is in het plangebied aangetroffen. In 2021 was één nest aanwezig in een gat onder de dakrand in het gebouw aan de Persoonshaven 900, tevens waren er vier nesten aanwezig rondom de ruimte tussen de buizen en de muur van dezelfde bebouwing aan de Persoonshaven 900, zie bijlage I. Deze nesten zijn in 2021 vernietigd door een misverstand bij de sloop van het gasoverslagstation waarin de nestplaatsen zich bevonden. Als compensatiemaatregelen zijn 10 nestlocaties geplaatst vlak naast het plangebied op en naast het gemaal aan de Persoonshaven 902, waarvan vijf losse nestkasten en één huismussentil. In 2022 waren meerdere nesten aanwezig in de geplaatste nestkasten en mussentil, zekerheidshalve wordt er uitgegaan van tien nestplaatsen. Tevens is essentieel leefgebied vastgesteld, de meidoornhaag vervult de functies: foerageergebied, dekking, slaapplek en mogelijk nestplek. Met de geplande werkzaamheden gaan de nestplaatsen en het essentieel leefgebied verloren en wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de huismus tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in 'Activiteitenplan voor ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming' van 24 februari 2023 en de aanvullende gegevens van 22 augustus 2023. Deze maatregelen zien onder andere op het ongeschikt maken van het plangebied buiten de broedperiode van de huismus en het treffen van mitigerende en

compenserende maatregelen. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige met kennis van de huismus.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden aangezien het gaat om het uitvoeren van bodemsaneringswerkzaamheden. De bodem aan de Persoonsdam 900 is ernstig verontreinigd en dient gesaneerd te worden. Gezien het potentiële verspreidingsrisico is de vervuiling een gevaar voor de volksgezondheid en dient deze zo spoedig mogelijk te worden opgeruimd. Het is wettelijk niet haalbaar om dit niet te doen. Uitvoering van alternatieve methoden, zoals enkel een deel van de meidoornhaag weghalen wat zich boven de verontreinigde bodem bevindt, is geen mogelijkheid omdat de aanwezigheid van de verontreiniging onder de rest van de bosschages niet kan worden uitgesloten door de aanzuigende werking van de bosschages. Op deze manier kan niet met zekerheid worden gesteld dat de bodemverontreiniging na uitvoering van de werkzaamheden verholpen is en niet verder kan spreiden. Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de huismus te verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol. Zo wordt er rekening gehouden met de kwetsbare broedperiode van de huismus en worden er maatregelen genomen om effecten tijdens de werkzaamheden te verminderen.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Met de gekozen werkwijze, planning en periode van uitvoering, wordt schade aan de huismus zoveel mogelijk voorkomen.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' zoals genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, sub 1, van de Wnb.

Bodemonderzoek heeft aangetoond dat binnen het projectgebied sprake is van ernstige bodemverontreiniging met Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen (PAK), Vluchtige Aromatische Koolwaterstoffen (VAK), minerale olie, fenolen en cyanide en zware metalen (arsen, koper en lood) in de grond. Verder is sprake van verontreiniging van het grondwater met PAK, VAK, minerale olie, fenolen en cyanide. Verder is in het grondwater incidenteel een sterke verontreiniging met chroom, 1,2 dichloorethaan en 1,1,2 trichloorethaan aangetroffen.

Deze verontreinigingen vormen een gevaar voor de volksgezondheid en moet daarom met spoed worden gesaneerd. Onopgeruimd bestaat de kans dat de verontreiniging zich verder in de bodem verspreidt, of dat de bodem per ongeluk wordt omgewoeld. Op die manier zal de verontreiniging zich verder verspreiden en is de kans op blootstelling voor omwonenden en gebruikers van het gebied groter. Spoedige sanering is noodzakelijk omdat er sprake is van onaanvaardbare verspreidingsrisico's als gevolg van:

- een bodemvolume met grondwatergehalte boven de interventiewaarden dat meer dan 6.000 m³ bedraagt en de toename van het bodemvolume dat is verontreinigd boven de interventiewaarde meer dan 1.000 m³ per jaar is;
- een drijfslaag/zaklaag die aanwezig is en niet is aangetoond dat sprake is van een beheersbare situatie.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat 'het belang de volksgezondheid of de openbare veiligheid' voldoende is onderbouwd om de negatieve effecten op de huismus, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Staat van instandhouding

Als gevolg van de werkzaamheden gaan tien nesten en 95m² essentieel leefgebied van de huismus verloren. In februari en maart van 2023 zijn twintig tijdelijke nestkasten van het type HMTH1 van Unitura binnen een straal van 150 meter van de oorspronkelijke nestplaatsen geclusterd opgehangen. Tien van deze kasten zijn opgehangen aan

de oostgevel van het wooncomplex Oranjeboomstraat 411-435. De overige tien kasten zijn opgehangen aan de westgevel van hetzelfde gebouw, waarbij het spoor voor schaduw op de kasten zorgt. Hierdoor wordt een goed temperatuurverloop in de nestkasten gewaarborgd. Rondom de tijdelijke voorzieningen is ruim voldoende vegetatie in de vorm van struiken en bomen aanwezig, welke kunnen dienen als schuil- en foerageergelegenheid. De kasten zijn opgehangen volgens het meest actuele Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2022).

In de permanente situatie worden minstens twintig type NK MU inbouwstenen van Vivara Pro ingebouwd in de noord-, noordoost- en oostgevels van de nieuwbouw aan de Persoonshaven 900, op een minimale hoogte van 3 meter en een maximale hoogte van 15 meter. De kasten worden opgehangen volgens het meest actuele Kennisdocument Huismus (BIJ12, versie 2.1 2023). De permanente inbouwstenen dienen te voldoen aan de formaatvereisten zoals gesteld in het meest recente Kennisdocument Huismus (BIJ12). Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften.

In februari en maart van 2023 is het essentiële leefgebied wat verloren gaat met in totaal 207m² volwassen groen gecompenseerd. Hierbij is gebruik gemaakt van inheemse groenblijvende plantensoorten zoals de hulst, meidoorn, lage wilde liguster en pruim. Daarnaast is 285,6m² extensief klaver en gras gecreëerd. Hiervoor is ook de middenberm tussen de rijbanen vergroend wat zorgt voor extra foerageergebied voor de huismus, zie bijlage II. Wegens veiligheidsredenen zijn hoogte eisen gesteld door de gemeente en mag een groot deel van het vervangend groen (198.1 m²) niet hoger dan 80cm hoog groeien, de bomen en struiken in het overige groen (8.9 m²) mogen tot maximaal 6 meter hoog groeien. De wijk Feijenoord, waar het plangebied binnen valt, scoort op de Leefbaarometer² van het ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties, negatief op 'overlast en onveiligheid' op het landelijk gemiddelde. De Leefbaarometer is een instrument dat een inschatting geeft van de leefbaarheid van wijken in Nederland, op basis van verschillende aspecten. Verschillende studies hebben aangetoond dat open groene ruimten (waarbij zichtbaarheid behouden blijft) leidt tot een toename van gevoel van sociale veiligheid, in tegenstelling tot dichte groene ruimten (waar geen zichtbaarheid meer is), vanwege het zicht op potentiële gevaren en hinderlagen^{3,4,5}. Het aanplanten van groen met een grotere hoogte is daarom niet mogelijk, er is om deze reden gekozen voor overcompensatie.

Het compenseren van het te verliezen leefgebied, op een andere plek waar wel kan worden voldaan aan de gestelde eisen voor vervangend groen van het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2023) is niet mogelijk. Zo is het Mallegatpark ten zuiden van de haag nog niet definitief ingericht en zal dit grootschalig worden aangepast in de nabije toekomst. Hierdoor kan voor deze plek niet worden gegarandeerd dat hier geplaatste compenserende nestkasten en vervangend groen kan blijven bestaan. Voor het deel wat tot maximaal 80cm hoog mag groeien, is gekozen voor stekelige, groenblijvende struiken met een dichte structuur wat voor de voldoende dekkingsopties kan zorgen voor de huismus. Gezien de hoogte zal dit deel niet worden gebruikt als nestlocatie. Hiervoor dienen de huismuskasten. Bovendien bevindt zich direct naast het spoor hoog opgaand groen in de vorm van klimop wat tevens goede beschutting kan geven. De snoei-behoefte van de heggen, hagen, struiken en bomen wordt jaarlijks beoordeeld. Indien er snoei-behoefte is, wordt de snoei snel uitgevoerd, rekening houdend met zaken als broedseizoen en plantsoort. Het snoeien van heggen, hagen en struiken zal waarschijnlijk eens per twee jaar plaatsvinden om de dichte structuur te laten behouden, waardoor deze beschikbaar blijven als dekkingplek voor de huismus. Bomen worden meestal eens in de vijf jaar gesnoeid. Het gebied met gras en klaver wordt extensief

---

² [Leefbaarometer | Kaart](#)

³ Hanyu, K. (2000). Visual properties and affective appraisals in residential areas in daylight. *J Environmental Psychology* 20:273-84

⁴ Herzog, T.R., Chernick, K.K. (2000). Tranquility and danger in urban and natural settings. *J Environmental Psychology* 20:29-39

⁵ Müderrisoğlu, H., Demir, Z. (2004). The relationship between perceived beauty and safety in urban recreation parks. *Journal of Applied Sciences* 4(1):72-77

beheerd, wat neerkomt op twee maal per jaar maaien, waardoor er een grote diversiteit aan insecten in en rondom het gras kan ontstaan. Hierdoor zal een belangrijke voedselbron voor jonge huismussen voorhanden zijn. Tevens krijgt het gras zo de kans om tot bloeien te komen, waardoor uiteindelijk graszaden ontstaan die onder andere als voedsel dienen voor volwassen huismussen. Ook de bloemen en bessen van de geplante inheemse struiken trekken insecten aan. Bij elkaar zorgt dit voor een groot divers voedselaanbod voor de huismus tijdens alle levensstadia. Verder wordt als extra compensatie op en rondom de nieuwbouwtoren extra huismus leefgebied gecreëerd in de vorm van gemeenschappelijk groen rondom de nieuwbouw. Het talud wordt bedekt met heesters en grassen. Ook is een groen dakterras met waterelement ingetekend op de vijfde verdieping. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Gezien 198.1 m² van het groen niet hoger dan 80cm mag groeien dient de effectiviteit van het alternatieve essentiële leefgebied voor de huismus te worden gemonitord door de deskundige op het gebied van de huismus. De monitoring dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen het meest recente Kennisdocument Huismus (Bij12). Uit deze monitoring moet blijken of het vervangend groen dezelfde functies vervult voor de huismus als welke het huidige essentiële groen vervulde: slaapplek, dekking, foerageergebied, en mogelijk nestplek. De effectiviteit van het vervangend groen dient hierbij het eerste jaar nadat het huidige essentiële leefgebied niet meer beschikbaar is te worden onderzocht tussen 1 april en 15 mei. Dit dient te worden onderzocht middels één bezoek tijdens de ochtendpiek en één bezoek rond zonsopgang of rond zonsondergang in het kader van slaapplekken. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften.

Buiten de kwetsbare broedperiode, die loopt van 1 maart tot en met 31 augustus, en buiten de koude periode, gedefinieerd als perioden met gedurende 3 tot 5 dagen aanhoudende (nacht)vorst, worden na afwezigheidscontrole door een deskundig ecooloog de nestlocaties ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat huismussen aanwezig zijn in het plangebied ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Indien er nestlocaties in gebruik zijn dient het ongeschikt maken plaats te vinden nadat de vogels de nestlocaties uit eigen beweging hebben verlaten. Het ongeschikt maken wordt gedaan door direct na de controle de openingen van de nestkasten te sluiten en de meidoornhaag te verwijderen wanneer er geen nesten aanwezig zijn. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. Dit hebben we opgenomen in de voorschriften. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest actuele Kennisdocument Huismus (BIJ12, versie 2.1 2023).

De huismus komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Rotterdam. Door de voorgenomen maatregelen is het aannemelijk dat de huismus in de directe omgeving aanwezig blijft.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Samenhangende besluiten

Bij deze beoordeling is uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten op de huismus op basis van de aangeleverde informatie. Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen,

ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hiervoor is de gemeente Rotterdam bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.3, eerste lid, van de Wnb worden verleend.

Bijlagen

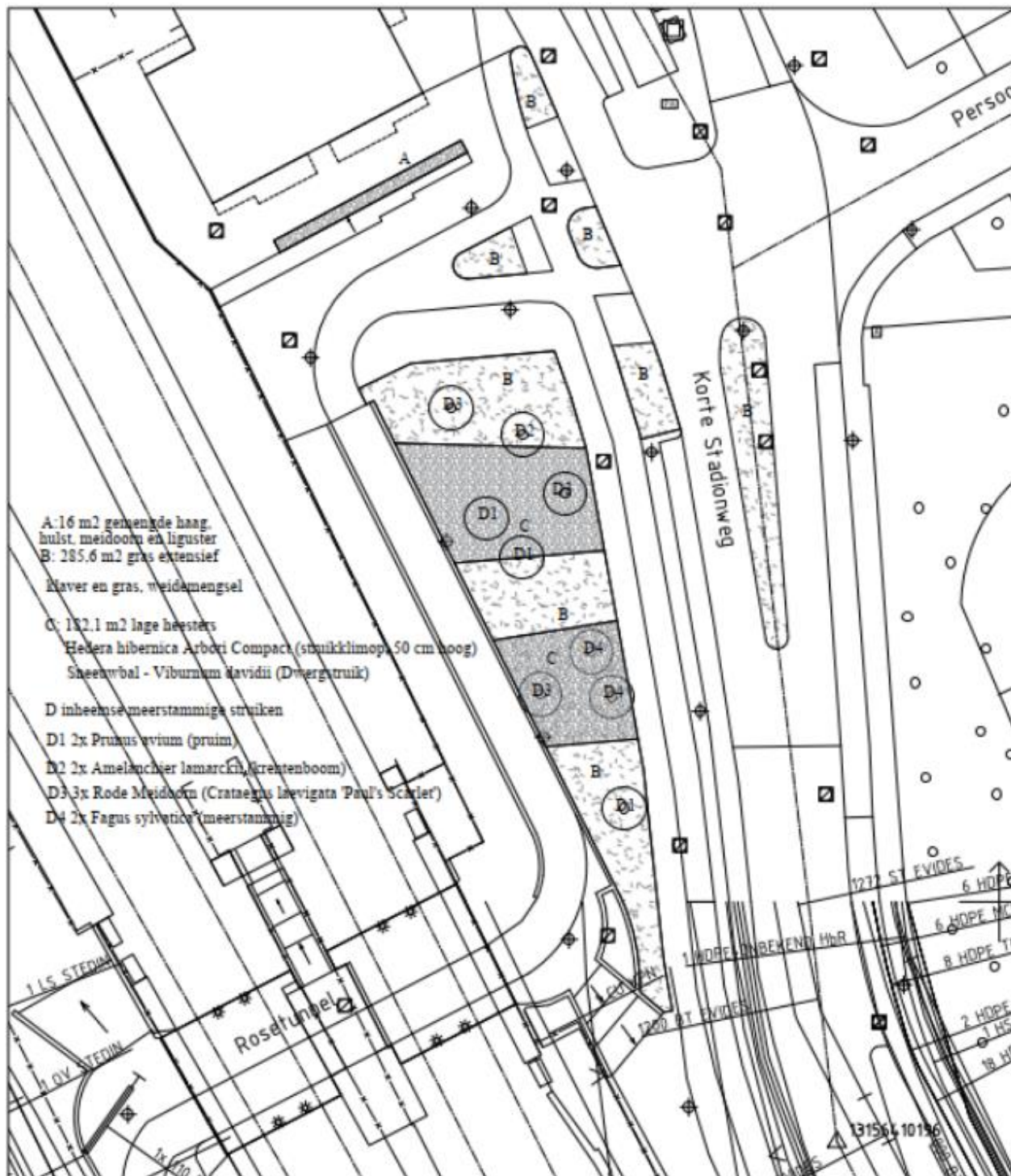
Bijlage I Locaties aangetroffen nesten in 2021

- Soortgerichtonderzoek naar de huismus en vleermuizen aan het GOS Feyenoord te Rotterdam, Sweco Nederland B.V.

Bijlage II Het compensatieplan voor het vervangend groen

- Activiteitenplan voor ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming, Sweco Nederland B.v.